

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова
Басейнової ради річки Тиси
Юрій Шпонтак

«29» червня 2022 р

ПРОТОКОЛ
Засідання Басейнової ради річки Тиси

м. Берегово

29 червня 2022 року

№ 6

Дата проведення: 29 червня 2022 р.

Місце проведення: Закарпатська область, м. Берегове, вул. Мукачівська, буд. 6, Берегівська районна військова адміністрація, зала засідань Берегівської районної ради.

Час проведення: з 10.00 по 12.30 год.

Час початку реєстрації: 09.50 год.

Час закінчення реєстрації: 10.00 год.

ПРИСУТНІ: 10 членів Басейнової ради, 21 – запрошених.

Усього 31 осіб (*перелік додається*).

Порядок денний

1. Обговорення та затвердження Програми засідання та Плану засідань Басейнової ради річки Тиси на 2022 р.

2. Представлення проєкту «Методичних рекомендацій щодо встановлення екологічних цілей та розробки Програми заходів Плану управління річковим суббасейном Тиси на 2025-2030 роки» (доповідач: Олексій Ярошевич - керівник «Blue Rivers. Environmental consulting»; співдоповідач: Едуард Осійський - заступник начальника Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса).

3. Реконструкція магістральних каналів Верке і Сипа Берегівської меліоративної системи Берегівського району (доповідач: Олег Кисіль - начальник Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса, заступник голови Басейнової ради річки Тиса).

4. Реалізація протипаводкових заходів у межах Берегівського району як складова комплексної стратегії управління паводками в басейні Верхньої Тиси (доповідач: Василь Турянин - в.о. начальника Берегівського міжрайонного управління водного господарства).

5. Розробка «Регіонального плану управління відходами Закарпатської області до 2030 року» (доповідач: Юрій Шпонтак - директор департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної військової адміністрації, голова Басейнової ради річки Тиса; співдоповідач: Василь Романець - начальник управління житлово-комунального господарства та енергозбереження обласної військової адміністрації).

6. Різне.

1. Обговорення та затвердження Програми засідання та Плану засідань Басейнової ради річки Тиси на 2022 р.

СЛУХАЛИ:

Юрія Шпонтака – голову Басейнової ради річки Тиси, привітав присутніх членів Басейнової ради річки Тиси, представників влади та водогосподарських організацій області, водокористувачів, науковців, громадськість та ЗМІ з проведенням шостого засідання Басейнової ради річки Тиси. Повідомив, що на засіданні присутні 10 членів Басейнової ради, з 13. Троє членів Басейнової ради з поважних причин не змогли прийняти участь у засіданні. Відповідно до Положення про Басейнову ради річки Тиса, засідання є легітимним, якщо на ньому присутні більше половини членів.

Шпонтак Ю. запропонував для ефективності роботи засідання затвердити наступний регламент роботи:

- час для доповіді – до 10 хвилин;
- час для виступу та дебатів – до 5 хвилин;
- час для внесення пропозицій та доповнень – до 3 хвилин.

А також затвердити порядок денний засідання.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 10.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Рішення прийняте 10 голосами, що становить 100% голосів, присутніх на засіданні.

ВИСТУПИЛИ:

Єва Данич – заступник голови Берегівської районної військової адміністрації, привітала присутніх та побажала плідної праці.

Олег Кисіль – начальник Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса, заступник голови Басейнової ради річки Тиси, привітав учасників Басейнової ради річки Тиса, розповів про природоохоронну екологічну акцію з очищення річки Боржави від твердих побутових відходів в с. Квасово,

Берегівський район, приурочену до Міжнародного дня Дунаю, яка проходить паралельно засіданню.

СЛУХАЛИ: Тетяну Готру – секретаря Басейнової ради річки Тиси, представила План роботи Басейнової ради на 2022 рік. Зауважень та пропозицій до плану роботи Басейнової ради на 2022 рік не надійшло. Пропонується затвердити план роботи Басейнової ради річки Тиса на 2022 рік, включно з питанням для розгляду на поточному засіданні.

2. Представлення проєкту «Методичних рекомендацій щодо встановлення екологічних цілей та розробки Програми заходів Плану управління річковим суббасейном Тиси на 2025-2030 роки».

СЛУХАЛИ: Олексія Ярошевича – керівника «Blue Rivers. Environmental consulting».

Проєкт «Методичних рекомендацій щодо встановлення екологічних цілей та розробки програми заходів Плану управління річковим басейном (ПУРБ)» було розроблено у 2021 році в рамках проєкту Координатора проєктів ОБСЄ в Україні «Підтримка планування управління водними ресурсами на сході України» та представлена на засіданні науково-технічної ради Держводагентства у грудні 2021 року.

Програма заходів для досягнення доброго стану масивів поверхневих та підземних вод направлена на вирішення головних водно-екологічних проблем (ГВЕП).

До головних ГВЕП відносяться лише ті проблеми, які можна певною мірою обґрунтувати, а саме довести їх вплив на стан масивів поверхневих та підземних вод. До ГВЕП масивів поверхневих вод відноситься забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами та гідроморфологічні зміни; до ГВЕП масивів підземних вод відносяться забруднення та виснаження. В залежності від специфіки басейну до ГВЕП також відносяться зміни клімату, засмічення твердими побутовими відходами, наявність інвазійних видів, військові дії та ін.

Екологічні цілі є однаковими для всіх річкових басейнів – досягнення доброго екологічного та хімічного стану для масивів поверхневих вод; досягнення доброго кількісного та хімічного стану для масивів підземних вод. Для різних басейнів існують винятки при досягненні екологічних цілей – заходи, які на даному етапі неможливо реалізувати. Допускається відтермінування дати досягнення цілі на період не довше, ніж на 12 років від кінця впровадження першого циклу ПУРБ (тобто до кінця 2042 року). Всі винятки мають бути ретельно обґрунтовані, чітко зазначені причина відтермінування або встановлення менш жорстких цілей, а також терміни відтермінування.

Програма заходів для досягнення доброго екологічного стану масивів поверхневих та підземних вод складається з різних чинних та перспективних програм різного рівня, термін яких продовжено на 2025 рік і подальші роки, а також заходів, які потрібно запланувати на період дії ПУРБ 2025-2030 роки.

До основних заходів відносяться заходи, які пов'язані з будівництвом та реконструкцією споруд, функціонування яких безпосередньо пов'язано з

покращенням екологічного стану/потенціалу, хімічного стану поверхневих вод та кількісного і хімічного станів підземних вод. Основні заходи спрямовані на покращення стану конкретного масиву вод або групи масивів вод. Додаткові заходи спрямовані на покращення стану тих масивів вод, що були оцінені як такі, де існує ризик недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу. До них також відносяться заходи загальнобасейнового та загальнодержавного рівня без прив'язки до якогось конкретного масиву вод, а також заходи, що спрямовані на збереження/утримання наявного зараз доброго або відмінного стану масивів вод.

Програма заходів готується на період 6 років, починаючи з першого циклу ПУРБ 2025 - 2030 роки. Початок реалізації заходу у затвердженому ПУРБ має бути не пізніше третього року від початку циклу (для першого циклу – не пізніше 1 січня 2028 року). Під час реалізації ПУРБ дозволяється вносити додаткові заходи – доповнення до затвердженої програми заходів. Пріоритетні заходи мають бути розглянуті та схвалені на засіданні басейнової ради.

3. Реконструкція магістральних каналів Верке і Сипа Берегівської меліоративної системи Берегівського району

СЛУХАЛИ: Олега Кисіля – начальника Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса, заступника голови Басейнової ради річки Тиси.

14 червня 2022 року Товариством з обмеженою відповідальністю «КоваТехБуд» розпочато реконструкцію магістрального меліоративного каналу Верке в Берегівському районі. Дані роботи виконуються в межах виконання доручення Уповноважених Урядів України та Угорщини з питань водного господарства на прикордонних водах від 20 травня 2021 року за рахунок фінансування угорської сторони. Концепційною основою виконання цих заходів є перспектива обводнення українсько-угорських прикордонних територій Берегівської осушної системи, визначальну роль в якій відіграє саме меліоративний канал Верке.

Берегівська меліоративна система створювалась в період 1888-1892 роках минулого століття, як єдина система в сучасному вигляді на українсько-угорських територіях. На сьогодні практично всі елементи системи морально та фізично застарілі, канали значно замулені та зарослі, незадовільний санітарно-екологічний стан, особливо в межах населених пунктів, пропускна здатність каналу Верке складає в середньому 20% від проектної, що не дозволяє забезпечити необхідне обводнення мережі каналів системи як на українській, так і угорській територіях. На сьогодні, внаслідок природних та антропогенних чинників на меліоративному каналі Верке склалась вкрай незадовільна екологічна ситуація, яка потребує якомога швидшого й невідкладного вирішення.

Для цього розроблено й узгоджено з всіма зацікавленими структурами та організаціями відповідний робочий проєкт «Реконструкція магістральних каналів Верке і Сипа Берегівської меліоративної системи Берегівського району Закарпатської області». Метою проєкту є проведення комплексних робіт з реконструкції споруд магістральних каналів Верке і Сипа, шляхом розчищення від намулу з одночасним поглибленням до проектних відміток та підвищенням пропускної здатності каналів, покращення водно-фізичних властивостей ґрунтів й

недопущення підтоплення прилеглої території Берегівської, Великобийганської територіальних громад Берегівського району Закарпатської області.

Першочерговим етапом робіт даного проєкту є заходи з розчищення русла всього меліоративного каналу Верке загальною протяжністю 36,6 км з метою відновлення його пропускної здатності й реконструкції водогосподарських гідротехнічних споруд.

Заходи на магістральному каналі Верке (протяжність каналу 36,6 км), передбачають: розчистку каналу від намулу на 3 (трьох) ділянка, зокрема:

Ділянка №1 – довжина 15,140 км. (ПК 0+00 – ПК 151+40), від гирла, канал Верхнесернянський до газорозподільної станції ГРС «Берегове»;

Ділянка №2 – довжина 9,060 км. (ПК 151+40 – ПК 242+00), від газорозподільної станції ГРС «Берегове» до «Мочолівського мосту»;

Ділянка №3 – довжиною 12,400 км. (ПК 242+00 – ПК 366+00), від «Мочолівського мосту» до шлюзу – регулятора на річці Боржава.

Місця складування вилученого намулу з каналу Верке узгоджено з місцевими органами влади. Належна реалізація проєкту буде забезпечуватися постійним моніторингом виконання робіт фахівцями водогосподарської організації із залученням та інформуванням відповідних органів місцевого самоврядування.

5. Розробка «Регіонального плану управління відходами Закарпатської області до 2030 року»

СЛУХАЛИ: Юрія Шпонтака - голову Басейнової ради річки Тиси.

Верховна Рада України ухвалила у другому читанні та в цілому законопроект №2207-1-д «Про управління відходами». Прийняття рамкового Закону «Про управління відходами» дає можливість розпочати зміни, які необхідні Україні для того, щоб стати членом Європейського Союзу.

Закон дозволить:

- впровадити європейську ієрархію поводження із відходами,
- організувати планування системи управління відходами на національному, регіональному та місцевому рівнях,
- закрити старі сміттєзвалища, а ті, що залишаться, привести до європейських норм,
- створити умови для побудови в Україні сучасної сміттєпереробної інфраструктури за європейськими правилами і відкрити кордони для інвесторів,
- встановити принцип «забруднювач платить»,
- впровадити розширену відповідальність виробника, коли виробник продукції буде зобов'язаний забезпечити повну утилізацію упаковки, яку випустив на ринок разом із товарами.

Законопроект №2207-1д лише встановлює рамку нових сучасних правил функціонування системи управління відходами в Україні. На його основі будуть розробляти низку інших необхідних секторальних законів. Кінцева мета – зробити поводження із відходами ефективнішим і безпечнішим для людей і довкілля.

СЛУХАЛИ: Світлану Слава - експерта проекту «APENA 3».

Команда міжнародних експертів проекту «APENA 3» продовжує роботу над розробкою плану управління відходами для Закарпаття. Площа сміттєзвалищ складає 78,6 га (59 сміттєзвалищ на початок 2021 р). 82% населених пунктів області мають централізований вивіз сміття, сортування нема.

Фахівці проекту, що фінансується з ЄС, зібрали дані щодо кожної громади в області. Згрупувавши усю інформацію, перейшли до наступного етапу – вибору способів і методів, якими можна найефективніше налагодити процес управління відходами у розрізі їхнього походження (медичні, індустріальні, господарські).

Однак у зв'язку з подіями в Україні експертам доводиться суттєво оновлювати вихідні дані. Це пов'язано зі значним збільшенням кількості населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб, а отже – і продукovanого сміття. Зростання кількості мешканців має сильний вплив на довкілля та перевантажує інфраструктуру з вивезення і переробки сміття.

Як зазначають фахівці проекту, такий план допоможе визначити, які об'єкти інфраструктури поводження з відходами є першочерговими, а також вирішити питання, пов'язані зі збільшенням кількості побутових відходів.

«APENA 3» – це проект міжнародної технічної допомоги «Посилення спроможності регіональних та місцевих органів влади для впровадження та застосування законодавства ЄС у сферах захисту навколишнього середовища, протидії кліматичним змінам та розвитку інфраструктурних проектів».

6.Різне.

СЛУХАЛИ:

Володимира Сурана – голову регіональної асоціації «Закарпаття за чисте довкілля».

Ознайомив присутніх з новими технологіями – «Проектом створення аграрно-комунального виробничо-екологічного комплексу (АКСЕК) у Закарпатській області». На сьогодні регіональна асоціація «Закарпаття за чисте довкілля» розробила проект типової очисної споруди для 5-10 тис. жителів. Вперше такий проект буде реалізовано для громади с. Сторожниця на Ужгородщині. Після очистки стічних вод на очисних спорудах утворюється намул – матеріал прийнятний для використання в сільському господарстві. Надбудова над очисними спорудами у вигляді теплиць дає можливість поглинути весь утворений вуглекислий газ рослинами і забезпечить вирощування фруктів та овочів. Експлуатація даних очисних розрахована на 50 років. В інших населених пунктах також вже розроблені аналогічні проекти будівництва таких КОС, а саме в селі Поляна Мукачівського району, селищах Міжгір'я та Воловець, на черзі селища Буштино та Великий Березний.

Запропонував розглянути пропозиції:

- створити робочу групу для підготовки пропозицій до ПУРБ Тиси за участі фахівців БУВР Тиса та представників територіальних громад в розрізі адміністративних районів області або за басейновим принципом.

Едуарда Осійського – заступника начальника БУВР Тиси.

На виконання наказу Держводагентства №44 від 16 травня 2022 р. про затвердження плану заходів, з урахуванням наказу Держводагентства №1105 від 18 грудня 2020 р. щодо затвердженого плану-графіку процесу розроблення проекту Плану управління річковим суббасейном річки Тиса (надалі ПУРСБ Тиси) та з метою забезпечення підготовки Програми заходів при розробленні ПУРСБ Тиси на період 2025-2030 роки з врахуванням необхідності планування заходів у рамках воєнного та відбудовного періодів, Басейновим управлінням водних ресурсів річки Тиси підготовлено й надіслано листи до суб'єктів господарювання, які надають послуги з водопостачання та водовідведення (водоканали), промисловим підприємствам, сільськогосподарським підприємствам, готельно-туристичним й санаторно-курортним комплексам області, які здійснюють скиди зворотних (стічних) вод у поверхневі водні об'єкти суббасейну Тиси з проханням надати не пізніше 1 жовтня 2022 року свої пропозиції до Програми заходів, спрямованих на вирішення головних водно-екологічних проблем (ГВЕП) річкового басейну Тиси (забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами) для відповідного реагування органів державної та місцевої влади.

Валентина Волошина - координатора проекту від України, комунальне підприємство «Агенція регіонального розвитку та транскордонного співробітництва «Закарпаття» Закарпатської обласної ради. Розповів про реалізацію проекту «Низький рівень пластику від джерела до моря: комплексний план дій щодо ліквідації забруднення пластиком річок Тиса та Дунай» (Tid(y)Up) в межах Danube Transnational Programme. Зазначив, що територіальні громади – партнери для реалізації заходів і тому треба співпрацювати на рівні громад для досягнення суттєвих результатів.

Віктора Бучинського - ГО «Екологічний рух «Кольорові баки», розповів про екоакцію на р. Боржава приурочену до Міжнародного дня Дунаю до якої долучилася організація, про роботу громадської організації, подякував за надану техніку Берегівським МУВГ для усунення сміттевого затору. Запропонував спільно проводити моніторинг заторів на річках та роботи з їх усунення.

Рішення Басейнової ради:

1. Затвердити план роботи Басейнової ради річки Тиса на 2022 рік (додається).
2. Взяти до відома інформацію щодо розробки проекту «Методичних рекомендацій для встановлення екологічних цілей та розробки програми заходів Плану управління річковим басейном»;
3. Підготувати до наступного засідання Басейнової ради річки Тиса коротку аналітичну інформацію щодо пропозиції територіальних громад Закарпатської області, суб'єктів господарювання, які надають послуги з водопостачання та водовідведення (водоканалів), промислових підприємств, сільськогосподарських

підприємствам, готельно-туристичних й санаторно-курортних комплексів області, які здійснюють скиди зворотних (стічних) вод у поверхневі водні об'єкти до Програми заходів спрямованих на вирішення головних водно-екологічних проблем (ГВЕП) річкового басейну Тиси (забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами).

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 10.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Виконавчий секретар
Басейнової ради річки Тиси

Тетяна Готра